

Перспективи еко-інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Академія ^8В
Опольський університет
Національний аграрний університет Вірменії
Азербайджанський державний аграрний університет
Азербайджанський університет кооперації

Перспективи еко-інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва

*Матеріали
I Міжнародної науково-практичної конференції
22 червня 2020 року*

Полтава
2020

2. СУЧАСНИЙ СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКО-ІННОВАЦІЙ У ВИРОБНИЦТВО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Бараболя Ольга Валеріївна

канд. с.-г. наук, доцент ОКСГО ГО:

0000-0003-4123-9547 **Татарко Юлія**

Валентинівна

здобувач ступеня доктора філософії

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава

СОРТОЗАМІНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ

Україна не тільки увійшла до десятки основних країн-виробників, а й спромоглася стати одним із провідних світових експортерів пшениці упродовж двох сезонів поспіль [2].

Протягом останніх десятиліть зі зміною ґрунтово-кліматичних умов, за наявності сільськогосподарських підприємств різного економічного потенціалу виникла проблема технологічності сортів пшениці озимої, що як правило, полягає в одержанні максимально можливого рівня врожайності за умови погіршення вологозабезпеченості та природної родючості ґрунтів, зниження кількості внесення органічних і мінеральних добрив у господарствах.

Селекція - найдешевший, найрезультативніший та екологічно чистий фактор зростання виробництва продукції рослинництва. за сучасних тенденцій підвищення вартості енергозатрат на одиницю виробленої продукції і за наявності проблем, що виникли внаслідок загрозливого забруднення навколишнього середовища, їй відводиться особливо важлива роль [6].

Специфічною функцією селекції є створення нових сортів і гібридів сільськогосподарських рослин для збільшення виробництва та поліпшення якості вирощеної продукції. Впливаючи безпосередньо на підвищення продуктивності сільського господарства, селекція перетворюється на засіб виробництва [5].

За підрахунками зарубіжних учених, сьогодні приріст урожайності зернових на 50 % досягається за рахунок впровадження нових сортів, а 50 % - за рахунок удосконалення технології вирощування [2].

Разом із тим, збільшення виробництва зерна можливе лише за обов'язкового застосування інтенсивних технологій, що передбачають використання сортів високо інтенсивного типу які слід вивчати й впроваджувати в конкретних умовах виробництва та обґрунтовано розширювати їхні площі. Це стосується сортів як вітчизняної, так і зарубіжної селекції, які активно залучають до вирощування.

Україна як хліборобська держава має потужну селекційну школу з пшениці, яка займає передові позиції в Європі та світі. Сорти пшениці української селекції цілком конкурентоспроможні на світовому ринку і за багатьма параметрами господарсько цінних ознак, особливо за наявністю імунітету до низки найбільш шкодо чинних хвороб, значно переважають зарубіжні аналоги [4].

Нині до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні (дані - Реєстр), внесено близько 300 сортів пшениці м'якої озимої різних селекційних центрів, які відрізняються між собою господарсько - цінними ознаками та адаптивними реакціями на умови вирощування. З одного боку, це дає зерно виробникам додаткові можливості добору кращого сортового матеріалу, з другого - зростає ймовірність придбання недостатньо перевіреного сорту в конкретній ґрунтово-кліматичній зоні, що призводить до значного ушкодження його в зимовий період, негативного впливу посух, ураження хворобами і, як наслідок, зниження врожайності та валових зборів зерна як в окремому господарстві, так і в державі в цілому. В зв'язку з цим, як вважає ряд дослідників, у кожному регіоні необхідно проводити спеціальні досліді з новими сортами для визначення біологічних, морфологічних і господарсько- цінних ознак [3]. Після одержання такої інформації в сільськогосподарському підприємстві слід використовувати 3-5 сортів, які характеризуються різними ботанічними, біологічними й господарськими ознаками та розрізняються за

реакцією на агрофон і елементи технології. Це знижує уразливість ценозів, оптимізує ріст і розвиток рослин, сприяє єдності рослин та середовища, зумовлює ефективне використання потенціалу сорту.

На сьогоднішня категорія якості зерна пшениці озимої є провідною у всіх країн світу. Відповідно вимоги до якості зерна і дотримання вимог є одним із важливих аспектів конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції та надає перевагу на світовому ринку, забезпечує їхню безпеку, і дозволяє відігравати провідну роль у світовому розподілі праці. В ринкових відносинах виробник зернової продукції повинні використовувати всі методи, розроблені світовою і вітчизняною селекцією. Якість зерна пшениці озимої є однією з основних проблем сьогодні, тому наші дослідження по підборі сортів пшениці озимої спрямовані на наступні аспекти які забезпечують високоякісну продукцію натурна маса, склоподібність, кількість і якість клейковини, вміст білку [1].

Бібліографічний список

1. Бараболя О. В. Можливості контролю якості харчових продуктів. *Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів* : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції. Полтава, 2-3 квітня 2020 р. С. 186-187.
2. Бараболя О. В., Брайко О. В. Вплив сортових особливостей пшениці озимої на урожайність та якість зерна. *Актуальні проблеми вирощування та переробки продукції рослинництва* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції. Полтава, 17-18 квітня 2014 р. С. 53-57.
3. Кочманівський В. С., Колючий В. Т., Блохін М. І. та ін. *Напрями підвищення якості зерна пшениці озимої м'якої в Лісостепу України* : посіб. укр. хлібороба. Київ : 2009. С. 24-31.
4. Ретьман С. В., Сторчоус І. М., Бабич С. М. Озима пшениця. *Захист рослин*. 2005. № 1 (103). С.7-12.
5. Танчик С. П., Каленська С. М. Загальні особливості вирощування озимої пшениці. *Агроном*. 2004. № 3 (5). С. 22-27.
6. Уліч О. Нові сорти озимої пшениці. *Пропозиція*. 2004. № 8-9 (112). С. 44-46.

Наукове видання

**Перспективи еко-інноваційного
розвитку сільськогосподарського
виробництва**

Матеріали

I Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Полтава, 22 червня 2020 року)